

Zatřené agenturní zaměstnávání a finanční i trestněprávní rizika pro firmy/uživatele od července 2017 PO ZMĚNĚ OD 01.08.2021

Na trhu práce existuje možnost najmout si krátkodobě i dlouhodobě, maximálně však na 12 měsíců, tzv. **agenturní zaměstnance**. Tuto aktivitu mohou provádět **legálně, komerčně a za úhradu výhradně agentury práce s povolením Generálního ředitelství ČR** dle §§ 58-66 Zákona o zaměstnanosti č. 435/2004 Sb. (ZoZ) k zprostředkování zaměstnání.

Aktuální seznam legálních agentur práce je veden dle ZoZ §65 na webu GŘ ÚP, adresa <https://www.uradprace.cz/web/cz/agentury-prace> Nejlépe podle IČ společnosti online zjistíme, zda uvedená společnost je legální agenturou práce, kde sídlí, jaké má druhy povolení, na jakou dobu platí a zda jsou něčím omezená.

Pokud nenajdeme společnost v seznamu vedeném GŘ ÚP, jde o nelegální pseudoagenturu, podvodníka, který se za ni vydává. Státní úřad inspekce práce (SÚIP) to hodnotí jako **nelegální zprostředkování s možným důsledkem nelegálního zaměstnávání. Pokutuje tvrdě, v desítkách až stovkách tisíc Kč, takovou pseudoagenturu.** Když zjistí opakovaně prohřešku nebo velký rozsah, pak v milionech Kč. Současně dochází k udání na Finanční úřad, Českou správu sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovny, protože při nelegálním zprostředkování a nelegálním zaměstnávání dochází ke krácení daně, poplatku a podobné povinné platby. Což je trestný čin dle §240 Trestního zákoníku č.40/2009 Sb.. Sazba odnětí svobody je dle závažnosti půl roku až 3 roky, u organizovaných podvodů a velkého rozsahu 2-5 nebo 5-8 let, propadnutí majetku a zákaz činnosti.

SÚIP objednavatele nelegální práce podrobuje detailní kontrole s cílem prokázat mu podíl na nelegálním zaměstnávání a pokutovat ho také, případně jeho vedení předat k trestnímu stíhání. Navíc po provedené kontrole přichází k objednavateli na opakované kontroly po pár měsících, zda hříšník své konání znovu neopakuje. Pokuta je pak velmi citelná, v horní hranici.

Od 01.08.2021 v rámci novely Zákona o pobytu cizinců došlo i k novele Zákona o zaměstnanosti. Postihována a pokutována za nelegální zastřené agenturní zaměstnávání tak už není jen nelegální pseudoagentura, ale i uživatel. Díky doplnění paragrafu o „a ten, kdo ho umožní. Pokuta začíná na 50.000,- Kč a končí na 10 milionech Kč.

Pokud jsou zaměstnanci pseudoagentury cizinci, pak zde dochází obvykle i k nehlášení jejich zaměstnání na Úřad práce, porušení povolení k zaměstnání nebo pobytového povolení a prakticky vždy k neuchování dokumentů dle ZoZ a jejich archivaci v délce 3 let. Za to je objednavatel pokutován, je to jeho povinnost. Případně jsou vedoucí pracovníci objednavatele vydáni k trestnímu stíhání Cizinecké policií pro obchod s lidmi. Většinou následuje trestní vazba.

Druhy povolení jsou přitom 2. Některé agentury práce mají jen jedno povolení, jiné obě. Některé mají všeobecná povolení bez omezení, jiné jen pro určité státy, oblasti nebo profese. Jinde a jiné věci či profese dělat nesmějí. Agentura práce je musí v kopii objednavateli vždy doložit.

První druh povolení je zprostředkování dle §14, odst.1, písm. a)+c) ZoZ. Klasické zprostředkování a poradenství. Taková agentura práce Vám zajistí a vybere zaměstnance, kterého si sami zaměstnáte (dělá jen zprostředkování) a poradí Vám ve věcech pracovních právních, organizaci práce, odměňování, struktur řízení atd. (poradenství). Vše ostatní je na objednavateli služby.

Druhým povolením je zprostředkování dle §14, odst.1, písm. b) ZoZ, tedy dočasné přidělování. Taková agentura práce Vám zajistí a vybere zaměstnance, které sama zaměstná a Vám je pouze zapůjčí. Zapůjčit může zaměstnance jen s Dohodou o pracovní činnosti (DPC) nebo Pracovní smlouvou (PS). Jejich pracovní a mzdové podmínky musí

Člen Hospodářské komory ČR

Člen AKV

Člen Komory zaměstnavatelů zdravotně postižených

Člen AMSP ČR

odpovídat stejným pracovním pozicím, jaké jsou (nebo by byly) u objedávající firmy-uživatele, jak objednavatele nazývá ZoZ i Zákoník práce.

Zákoník práce č. 262/2006 Sb. (ZP) definuje velmi přísně agenturní zaměstnávání v §§ 307 – 309a. Ochraňuje agenturní zaměstnance a mnoho povinností ukládá uživatel. Jejich nesplnění pak přísně a tvrdě pokutuje.

Třeba v **§307b ZP zakazuje, aby nedocházelo k obcházení přesčasové práce**, aby kmenoví zaměstnanci uživatele pracovali současně na stejném místě i jako agenturní zaměstnanci. Nebo aby pracoval jeden a týž agenturní zaměstnanec v daném měsíci u jednoho uživatele prostřednictvím více agentur práce.

Nebo v **§308 nařizuje, co vše musí obsahovat trojstranná Dohoda o dočasném přidělení mezi agenturou práce, objednavatelem-uživatelem a agenturním zaměstnancem. Že musí být sjednána předem a musí být písemná s uvedením čísla povolení atd..** Všechny nedostatky SÚIP stíhá a pokutuje.

Nebo v §309 odst.1 ZP nařizuje uživateli, aby po dobu dočasného přidělení zaměstnance agentury práce k výkonu práce u něj ukládal zaměstnanci agentury práce pracovní úkoly, organizoval, řídil a kontroloval jeho práci, dával mu k tomu účelu pokyny, vytvářel příznivé pracovní podmínky a zajišťoval bezpečnost a ochranu zdraví při práci. Všechny nedostatky SÚIP stíhá a pokutuje.

Nejvíce však kontroluje a pokutuje až 2 miliony Kč dodržování §309 odst. 5 ZP, jestli **pracovní a mzdové podmínky dočasně přiděleného zaměstnance nejsou horší, než jsou nebo by byly podmínky srovnatelného zaměstnance.** Dočasně přidělený zaměstnanec má právo se domáhat uspokojení práv, která mu takto vznikla.

Najmutím nelegální pseudoagentury se firma-uživatel dopouští výše uvedených přestupků a trestných činů. Motivace tak činit bývá obvykle finanční. Pseudoagentura má s firmou-uživatelem obvykle sepsanu Smlouvu o dílo a najme své zaměstnance na Dohodu o provedení práce (DPP), z níž se neplatí zdravotní a sociální pojištění. Tím zaměstnanci ušetří 11% hrubé mzdy a firmě-uživateli 34% odvodů z hrubé mzdy. Celkem o 45% úspory se pak mohou všechny 3 subjekty rozdělit. Pokud chce vyplácet objednavatel vyšší mzdy, jednoduše je pseudoagentura více s těmi samými zaměstnanci.

Legální agentura práce musí fakturovat uživateli díky povinným DPČ nebo PS hrubé mzdy včetně všech dalších plnění (dovolená, nemocenská, přesčasy....), 34% odvod z hrubých mezd a svoji provizi. **Nelegální pseudoagentura fakturuje** uživateli díky DPP jen hrubou mzdu a svoji provizi. Zatímco legální agentura práce vyplácí díky povinné DPČ nebo PS svému agenturnímu zaměstnanci hrubou mzdu, sníženou o 11% povinného zdravotního a sociálního pojištění a případně 15% daň z příjmu, pseudoagentura vyplácí obvykle díky DPP celou hrubou mzdu jako čistou. Dokonce i bez daně díky podpisu slev na daní z příjmu zaměstnancem.

Existují i sofistikovanější podvody, třeba organizovaný švarcsystém. Pseudoagentura žádné zaměstnance nemá a najímá si na subdodávky živnostníky, osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ). S nimi uzavírá Smlouvy o dílo na subdodávky. Objedávající firma-uživatel je pak stíhána i za podíl na švarcsystému. Zde se jednoduše prokazuje trestný čin krácení daně, poplatku a podobné povinné platby vždy a zahajuje trestní stíhání vedoucích zaměstnanců pseudoagentury i objednavatele-uživatele.

Ke kontrolám dochází velmi často a prakticky vždy na udání. Nespokojení bývají jak pseudoagenturní zaměstnanci, tak kmenoví zaměstnanci uživatele. A samozřejmě nespí ani konkurence nebo bývalí dodavatelé, kteří přišli o kšeft díky pseudoagentuře. Státní orgány zejména při zaměstnávání cizinců pořádají obvykle koordinovaný zátah se všemi zmíněnými složkami a Cizineckou policií, těžkooděnci s autobusy a dodávkami, kam ihned odvádějí zadržené pseudozaměstnance a umísťují je do vazby. V případě cizinců vyhošťovací vazby. Objednavatel-uživatel tak přichází z hodiny na hodinu o velký počet zaměstnanců a není schopen několik týdnů, ale i měsíců normálního provozu. Nedodržení termínů a dodávek je pak pro něj díky penále a ztrátě důvěry u odběratelů daleko horší, než dopady pokuty od státních orgánů.

Velké zpřísnění pro objedávající firmy-uživatele přinesla Novela ZoZ z července 2017. V roce 2021 došlo k dalšímu zpřísnění a ten, kdo platí celý systém, tedy rozhoduje, zda najmout legální či nelegální agenturu práce, je trestán a pokutován už na počátku celé transakce. Novelu zákona schválila Parlament v červenci 2021 a od 1.8.2021 je platná a účinná.

Člen Hospodářské komory ČR

Člen AKV

Člen Komory zaměstnavatelů zdravotně postižených

Člen AMSP ČR